บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย มีเนื้อที่ 6,388 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศประกอบไปด้วย ป่าไม้ ภูเขา ที่ราบสูง ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเล ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดจันทบุรีอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัด โดยอาชีพที่ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนิยมประกอบอาชีพมากที่สุด คือ เกษตรกรรมและประมง จันทบุรีมีความสำคัญต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ส่งผลให้จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมหลายแห่ง อีกทั้งจังหวัดจันทบุรียังเป็นจังหวัดหนึ่งในโครงการ 12 เมืองที่ต้องห้ามพลาดของประเทศไทยอีกด้วย (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2556; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2560)

ในปัจจุบันจังหวัดจันทบุรีได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จึงทำให้จังหวัดจันทบุรีมีการพัฒนาสู่ความเป็นเมือง (urbanization) โดยเฉพาะในเขตตัวเมืองจันทบุรีที่มีการขยายตัวของประชากรเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสิ่งปลูกสร้าง ที่อยู่อาศัย ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประชากรต่างพื้นที่และนักท่องเที่ยวต่างหลั่งไหลเข้ามาในจังหวัดจันทบุรีเป็นจำนวนมาก เมื่อจังหวัดจันทบุรีมีการขยายทางประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลทำให้การจราจรในตัวเมืองจันทบุรีไม่มีความคล่องตัวและประสบปัญหาในการเดินทาง เช่น ปัญหาด้านรถติดหรือใช้เวลาอยู่บนท้องถนนมากเกินไป เนื่องจากมีการใช้รถส่วนตัวเป็นจำนวนมาก ประกอบกับนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ก็ส่งผลให้เกิดความแออัดบนเส้นทางจราจรเป็นอย่างมาก โดยจากการเดินทางที่เชื่องช้า ติดขัด ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในตัวจังหวัดจันทบุรีเกิดความไม่สะดวกสบายจากปัญหาการจราจร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรีในอนาคต การพัฒนาการสาธารณะจึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมการแก้ปัญหาความแออัดของการจราจร ในปัจจุบันระบบการขนส่งสาธารณะในเขตตัวเมืองจังหวัดจันทบุรีเป็นรถยนต์ขนาดเล็กรับจ้างแบบไม่ประจำทางหรือที่คนในพื้นที่เรียกว่า “รถมาสด้า”และรถจักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งเป็นการว่าจ้างแบบตกลงราคาให้ไปส่งผู้โดยสารยังจุดหมาย โดยไม่มีเส้นทางการเดินทางรถและราคาที่ชัดเจน การออกแบบการขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ มีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อระบบการขนส่งสาธารณะมีประสิทธิภาพและได้รับความพึงพอใจจะส่งผลให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวหันมาให้บริการมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาการจราจรแออัดได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวทางในการพัฒนาและออกแบบระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการระบบขนส่งสาธารณะภายในเขตจันทบุรี เมื่อมีระบบขนส่งสาธารณะที่ดีก็จะสามารถอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้ที่จะเดินทางภายในตัวเมืองจันทบุรีด้วยความปลอดภัย การสร้างประสิทธิภาพและความความเชื่อถือต่อการให้บริการ ระบบ

ขนส่งสาธารณะจะช่วยลดปริมาณความต้องการใช้รถยนต์ส่วนตัวลง ส่งผลให้การจราจรในพื้นที่สามารถสัญจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาลักษณะโครงข่ายและเส้นทางการเดินทางในเขตตัวเมืองจันทบุรี

1.2.2 ออกแบบเส้นทางระบบขนส่งสาธารณะในเขตตัวเมืองจันทบุรี

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ด้านวิชาการ

1) ได้กระบวนการองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาเกี่ยวกับระบบการขนส่งสาธารณะ

2) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาพัฒนางานวิจัย

3) สามารถนำกระบวนการคิดและการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา รวมทั้งสามารถนำกระบวนการคิดไปปรับใช้กับนักศึกษาที่ทำปัญหาพิเศษในระดับปริญญาตรี

4) สามารถนำเสนองานวิจัยในงานประชุมวิชาการ หรือตีพิมพ์เผยแพร่ทางวิชาการ

1.3.2. ด้านนโยบาย

1) งานที่ศึกษาวิจัยมีความสอดคล้องกับประเด็นวิจัยมุ่งเป้าที่ ประเด็นที่ 5 การยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการด้านโลจิสติกส์และการขนส่ง

2) ได้แบบระบบขนส่งสาธารณะในตัวเมืองจันทบุรี โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาที่ได้รับไปเป็นนโยบายในการพัฒนาเมืองจันทบุรีต่อไปได้

1.3.3 ด้านสังคมและชุมชน

1) เป็นแนวทางเพื่อสร้างความยั่งยืนของระบบการขนส่งสาธารณะให้แก่ชุมชน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อออกแบบโครงข่ายเส้นทางของระบบการขนส่งสาธารณะ ซึ่งเป็นการระบบการส่งทางถนนโดยใช้เส้นทางสายหลักในเขตตัวเมืองจันทบุรี โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การออกแบบโครงข่ายเส้นทาง หมายถึง การออกแบบเส้นทางการเดินรถรับจ้างสาธารณะ (รถสองแถว) โดยการรับ – ส่ง หรือขนถ่ายผู้โดยสารตามจุดที่กำหนดไว้

1.5.2 เส้นทาง หมายถึง เส้นทางการสัญจรในเขตตัวเมืองจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย ถนนท่าหลวง ถนนเลียบเนิน ถนนสฤษดิเดช ถนนเบญจมราชูทิศ ถนนขวาง ถนนตรีรัตน์ ถนนภิญญาสาสน์ ถนนท่าแฉลบ ถนนพระยาตรัง ถนนตากสิน ซอยมหาราช ซอยศรียานุสรณ์ ซอยศรีรองเมือง

1.6 แผนการดำเนินงานโครงการวิจัย

ตารางที่ 1.1 แสดงแผนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เดือนที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 ทบทวนข้อมูลของเขตตัวเมืองจันทบุรี	←	→						
2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพระบบขนส่งในปัจจุบัน		←	→					
3 ออกแบบเส้นทางระบบขนส่งสาธารณะ				←	→			
4 ประเมินเส้นทางระบบขนส่งสาธารณะ					←	→		
5 นำเสนอเส้นทางการขนส่งระบบขนส่งสาธารณะ							←	→
6. สรุปผล และจัดทำรูปเล่มงานวิจัย								← →

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี